

MEZINÁRODNÍ OBCHOD 2016

východiska; komparace svět - ČR

Charakteristika etap mezinárodního obchodu po roku 1945

Faktory:

Politické. Rozpad koloniální soustavy a růst ekonomické váhy USA v souvislosti s angažmá v zahraniční politice

Ekonomické: zvyšování blahobytu

Institucionální: institucionální zakotvení v podobě GATT

Charakteristika etap mezinárodního obchodu po roku 1945

Postavení SSSR v mezinárodním obchodu:

- Vznik RVHP – izolace od liberalizace mezinárodního obchodu
- Plánovité obchody (hotové výrobky – vše za suroviny)

Uplatnění zájmu SSSR

Prosakování tržních cen ze „západu“

Charakteristika etap mezinárodního obchodu po roku 1945

GATT → WTO → 2007

General Agreement on Tariffs and Trade – všeobecná dohoda na clech a obchodu

KONSENSUÁLNÍ PRINCIP

Regionální dohody (USA, EU → úprava osamoceně + speciální obchody)

STRATEGICKÝ FAKTOR:

MÍR → stabilita prostředí → strategicky významné lokality

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

ETAPA poválečné obnovy 1945 – 1951

Korejský konflikt

Marshallův plán – poskytnutí deviz
„západu“ = nákup surovin

OEEC – distribuce Marshallova plánu –
odstranění následků války; tlak
veřejnosti → stimuly pro rozvoj průmyslu
a stavebnictví

Organization for European Economic Cooperation (OEEC),

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

V **I. Etapě** poválečného vývoje → sociální programy – po roce 1945

Japonsko → ekonomický vzestup, alternativa proti komunismu Číny a Severní Koree.

Německo, Japonsko slouží jako nástroje proti komunismu

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

II. Etapa vysokého ekonomického růstu

Růst mezinárodního obchodu 1951 – 1973

Hospodářský zázrak

Nositelé:

USA + Západ Evropy + Japonsko

Vede k otevření mezinárodního obchodu

→ poptávkový faktor mezinárodní scény

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

Příčiny:

- 1.) ekonomicko-historické → rezervy v oblasti růstu blahobytu (reakce na krizi 30. let)
- 2.) diferenciaci zemí v mezinárodním obchodu → socialistický experiment
rozporný vývoj rozvojových zemí

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

III. Etapa MO

Etapa strukturálních krizí a adaptace (1974 – 1989)

Základem je ropný šok (1973); Arabsko-Izraelský konflikt → skokový růst ceny ropy (barel z 1,5 na 11 USD)

Dopad na ekonomickou strukturu zasáhl západní Evropu → pozitivní vliv z pohledu politiky úspor → HI-TECH

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

Vytváření státu blahobytu – budování soc. sítě prostřednictvím veřejných zdrojů.

Změny poměru ekonomických sil

Nově se rodící konkurenti – Japonsko, Jižní Korea, Latinská Amerika

Soustředění na adaptační proces, přizpůsobení se podmínkám na vnitřním trhu → KONKURENCESCHOPNOST

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

IV. Etapa postupující globalizace po roce 1990

Posilování tržního principu:

1. Dochází k reorientaci zemí v mezinárodní dělbě práce (zánik RVHP)
2. Ekonomická sféra vlivu → ropa, plyn → bezpečnost → mezinárodní politika je dimenzí MO
3. Rozšíření EU (15 na 27) → posílení vyjednávací pozice (negociace) → společná obchodní politika → pravomoci v mezinárodním obchodu
4. Postupující globalizace; vliv WTO

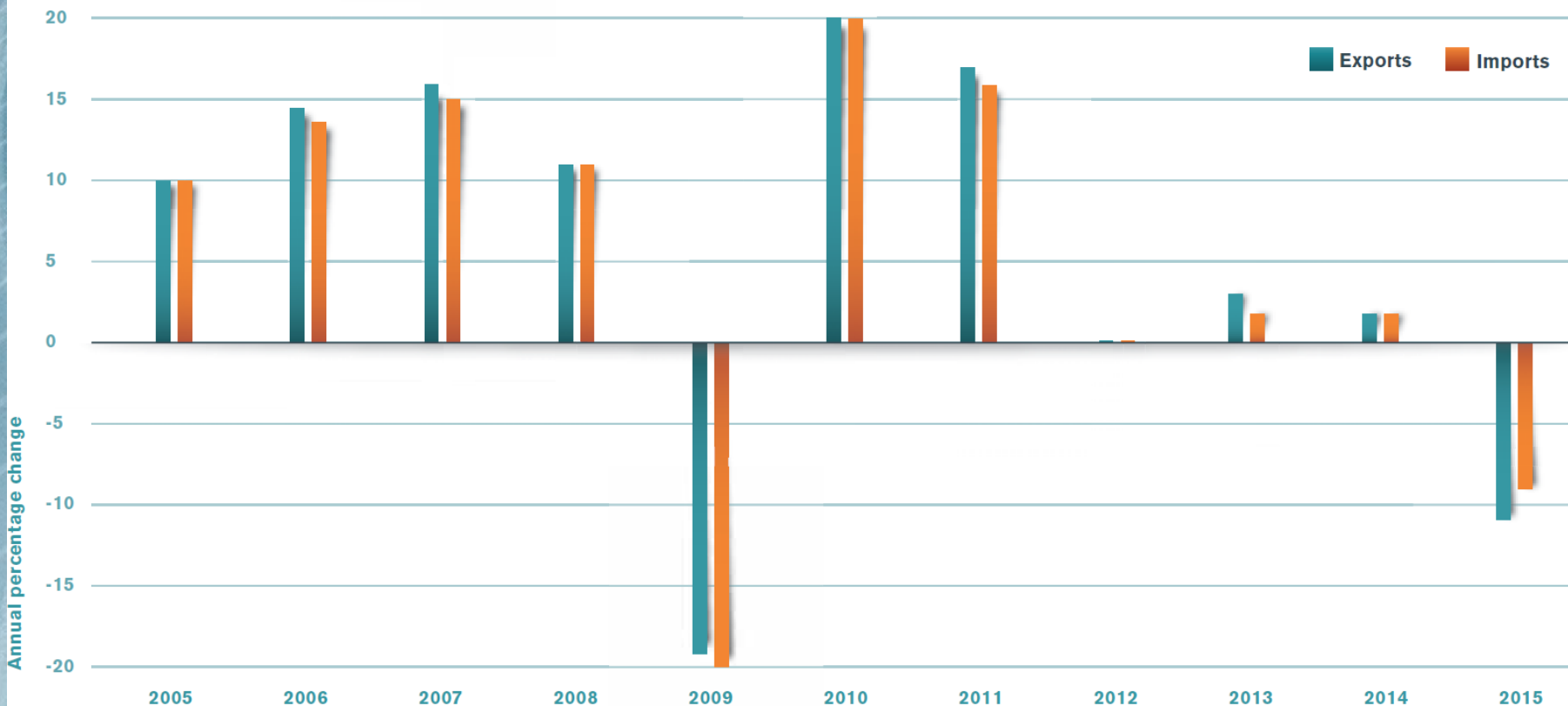
Současný světový stav MO

World merchandise trade and trade in commercial services, 2005-2015

Růst/pokles obchodu se zbožím

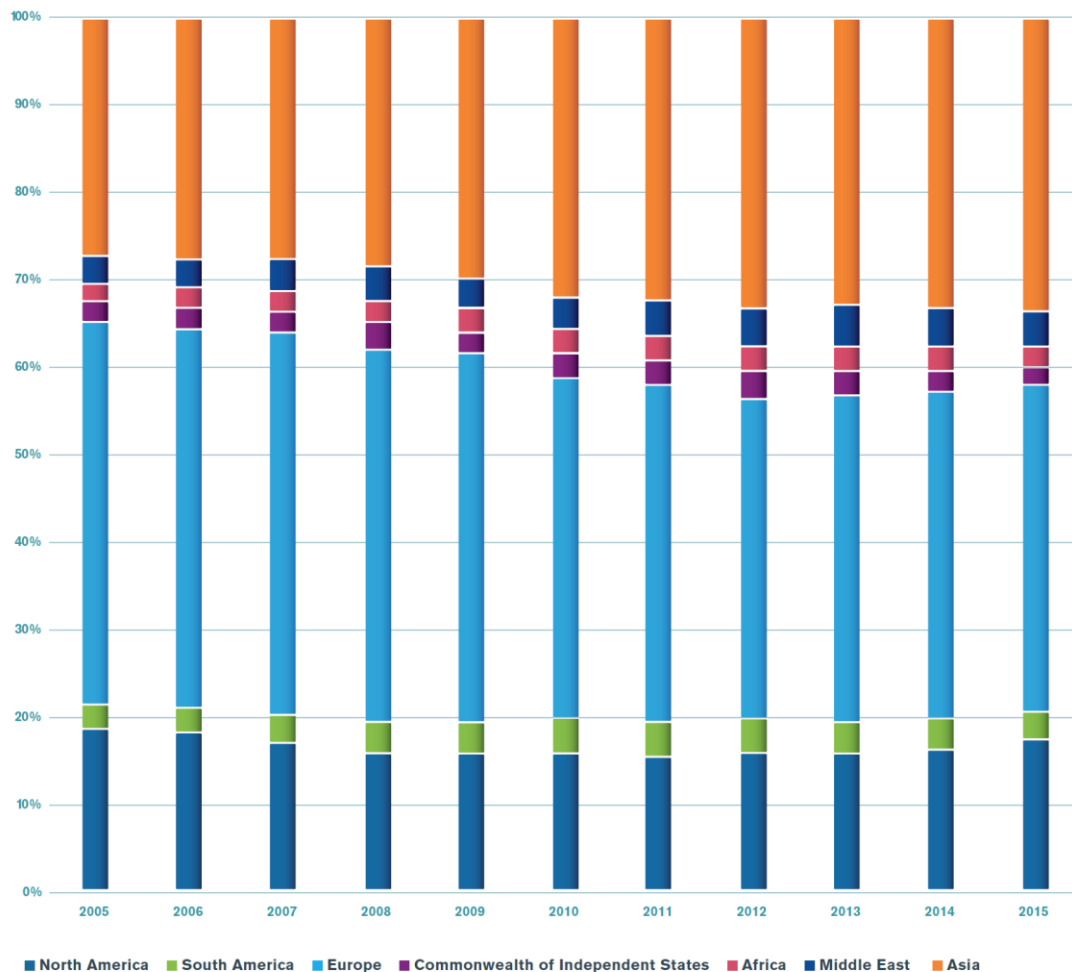
Growth of world merchandise trade, 2005-2015

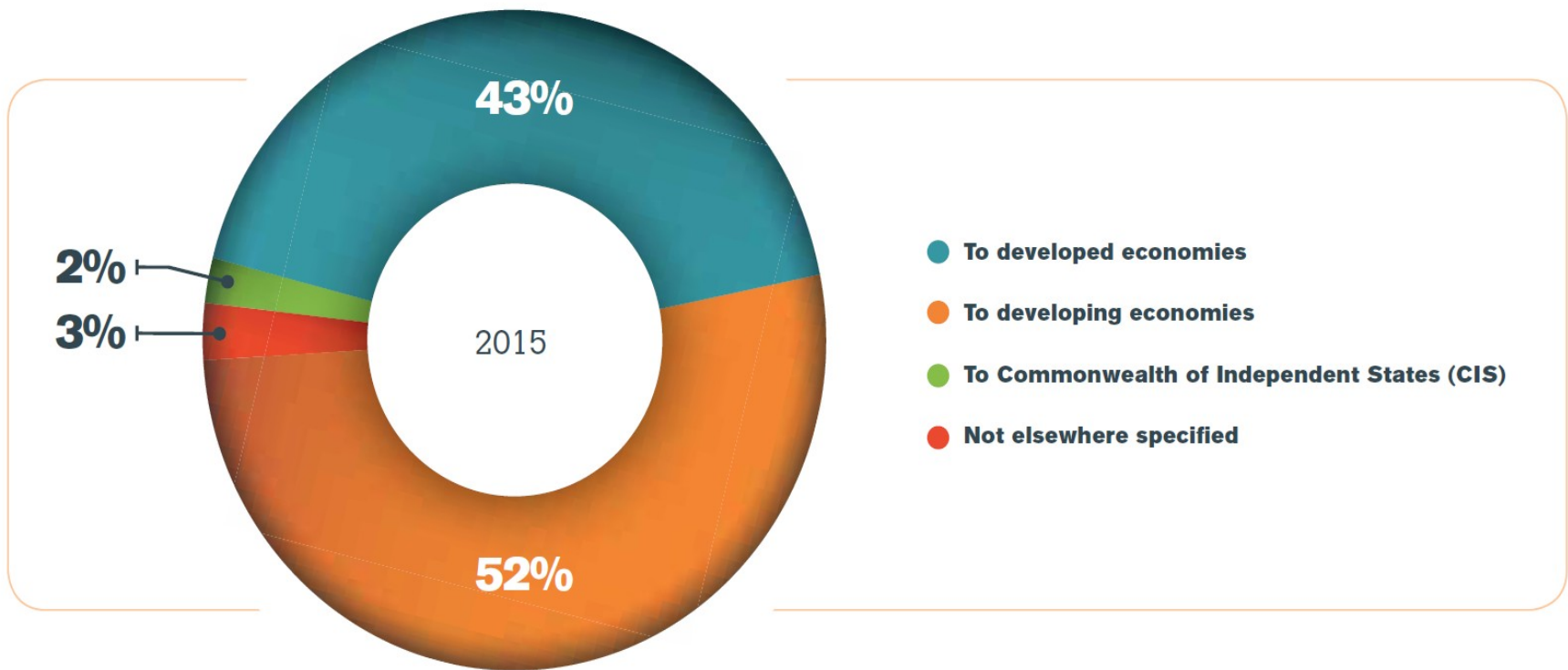
Regionální zastoupení v obchodu se zbožím

Merchandise trade of WTO members by region, 2005-2015

(percentage share, %)

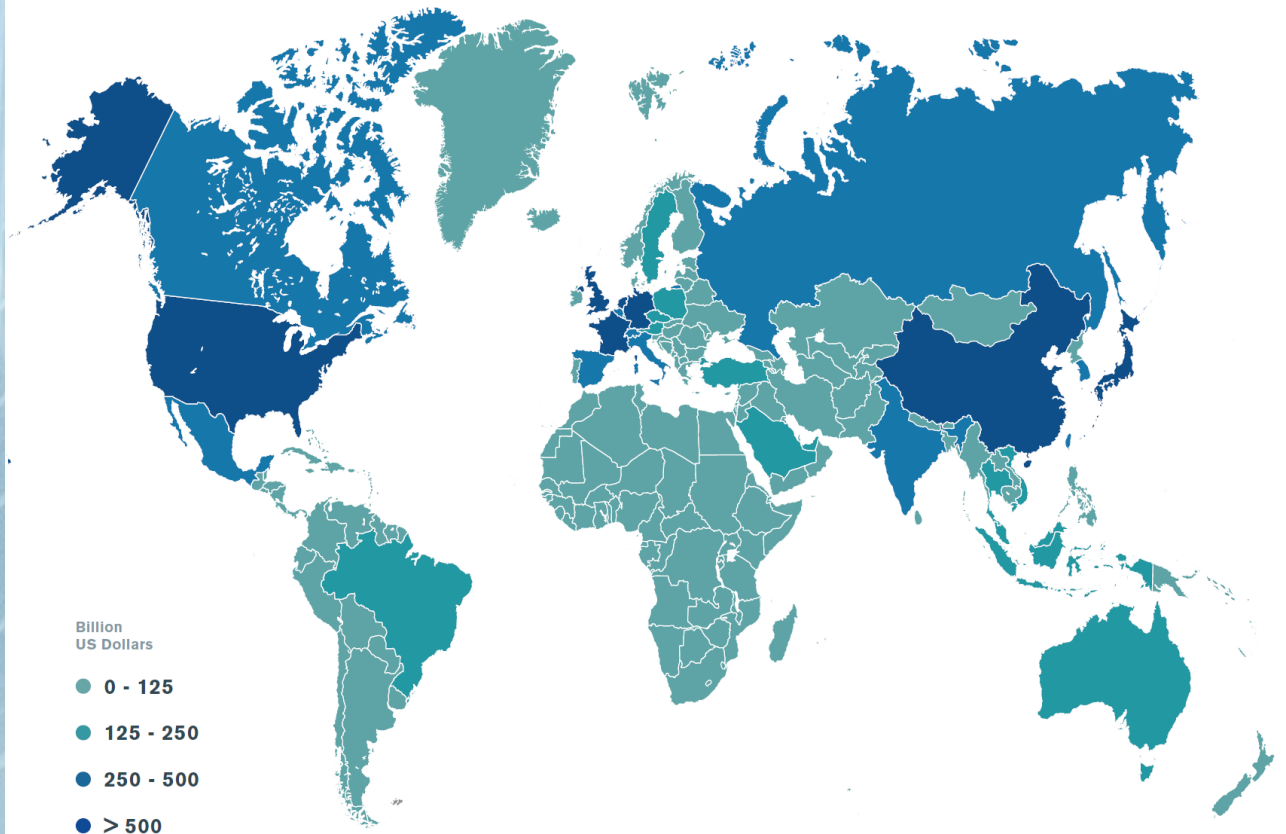

Rozvojové ekonomiky v MO v roce 2015

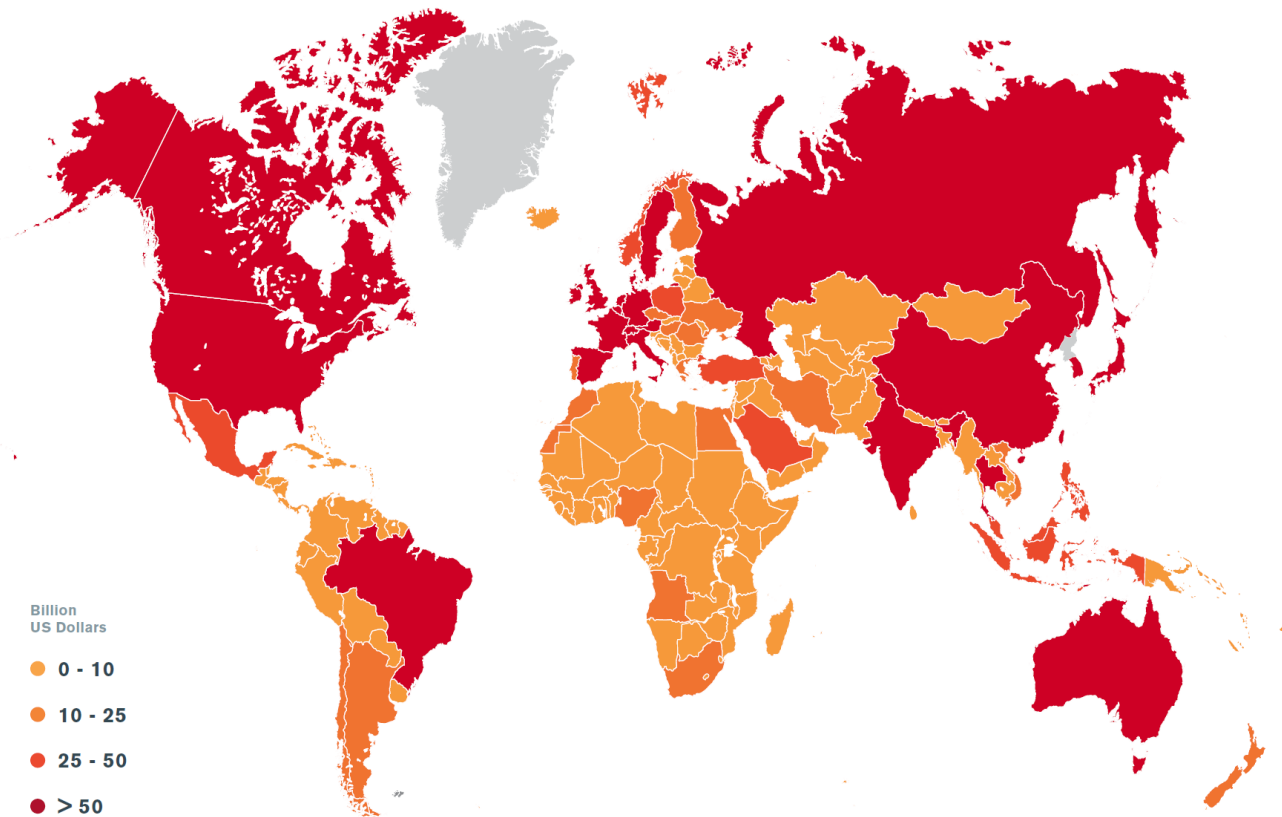
Zastoupení zemí (USD) v MO – zboží 2015

Economies by size of merchandise trade, 2015

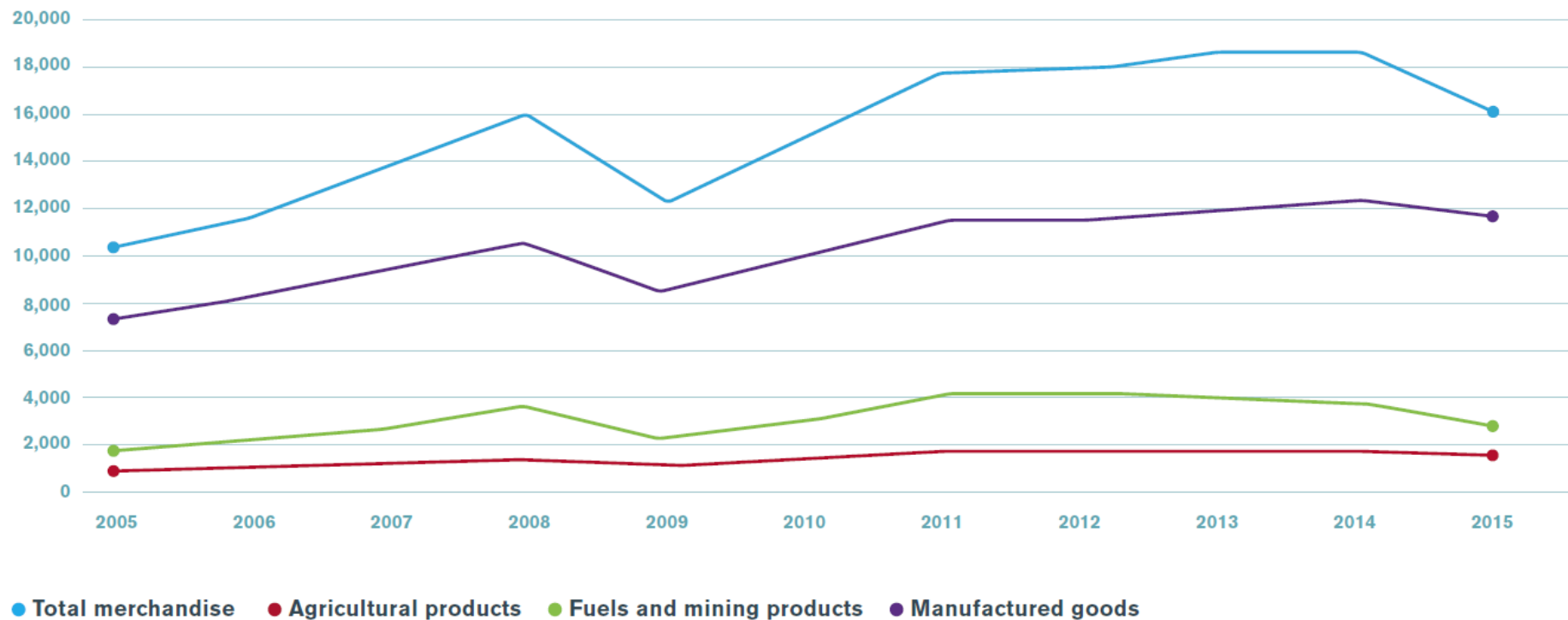
Zastoupení zemí (USD) v MO – služby 2015

Economies by size of trade in commercial services, 2015

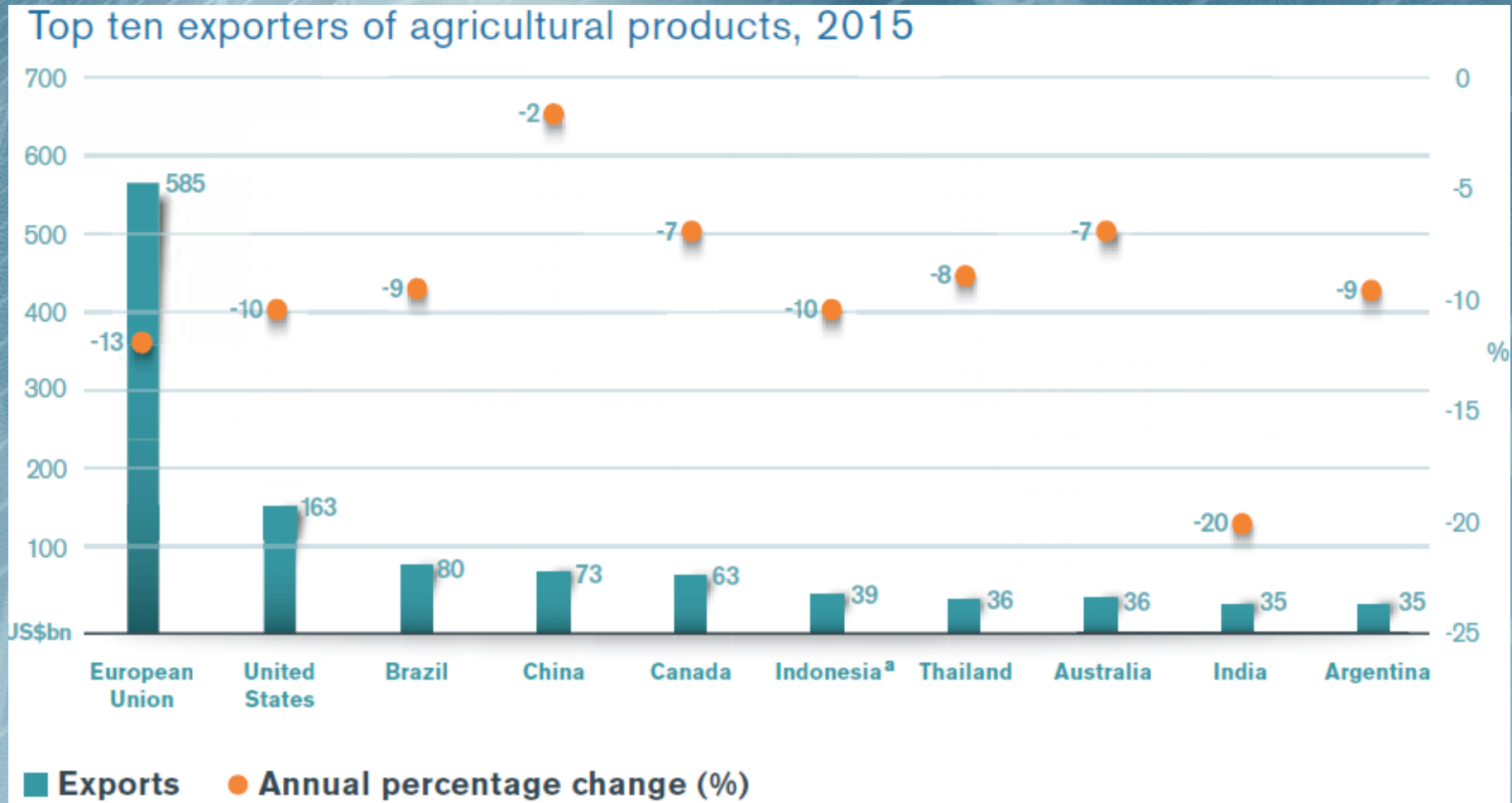
„Odvětví“ zastoupené v MO

World merchandise exports, 2005-2015

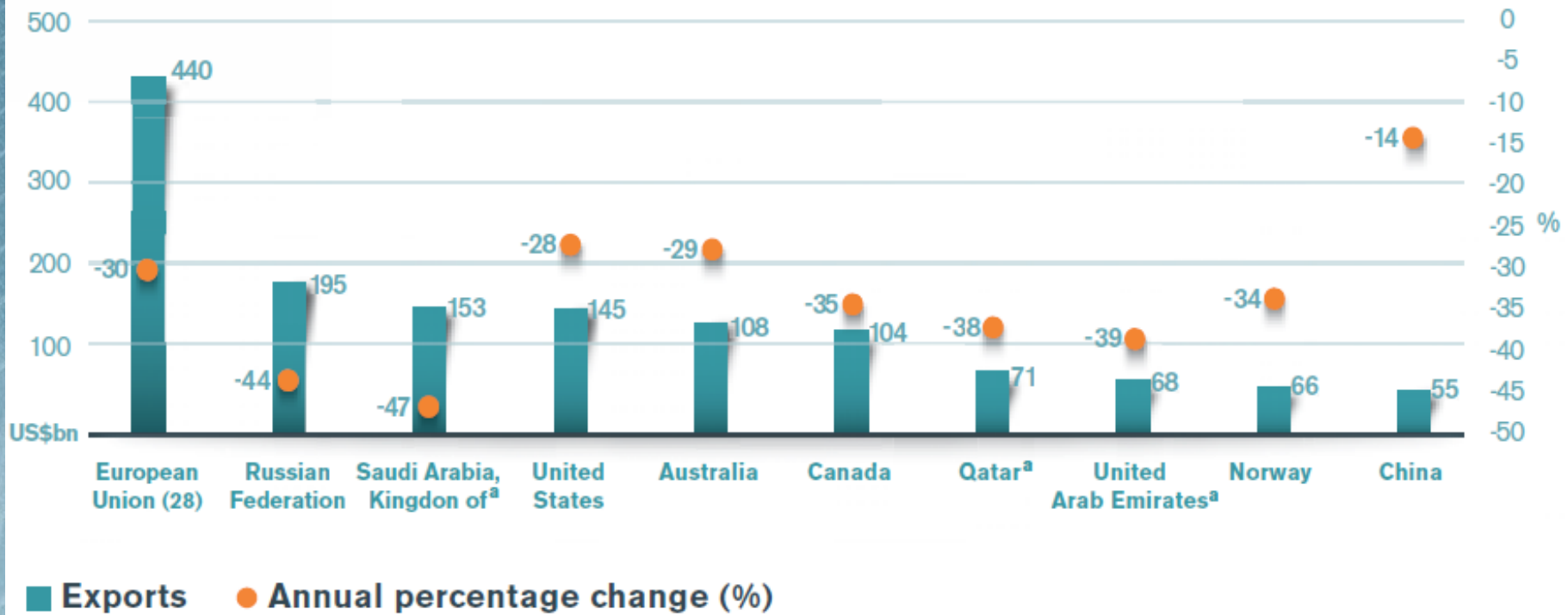
Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

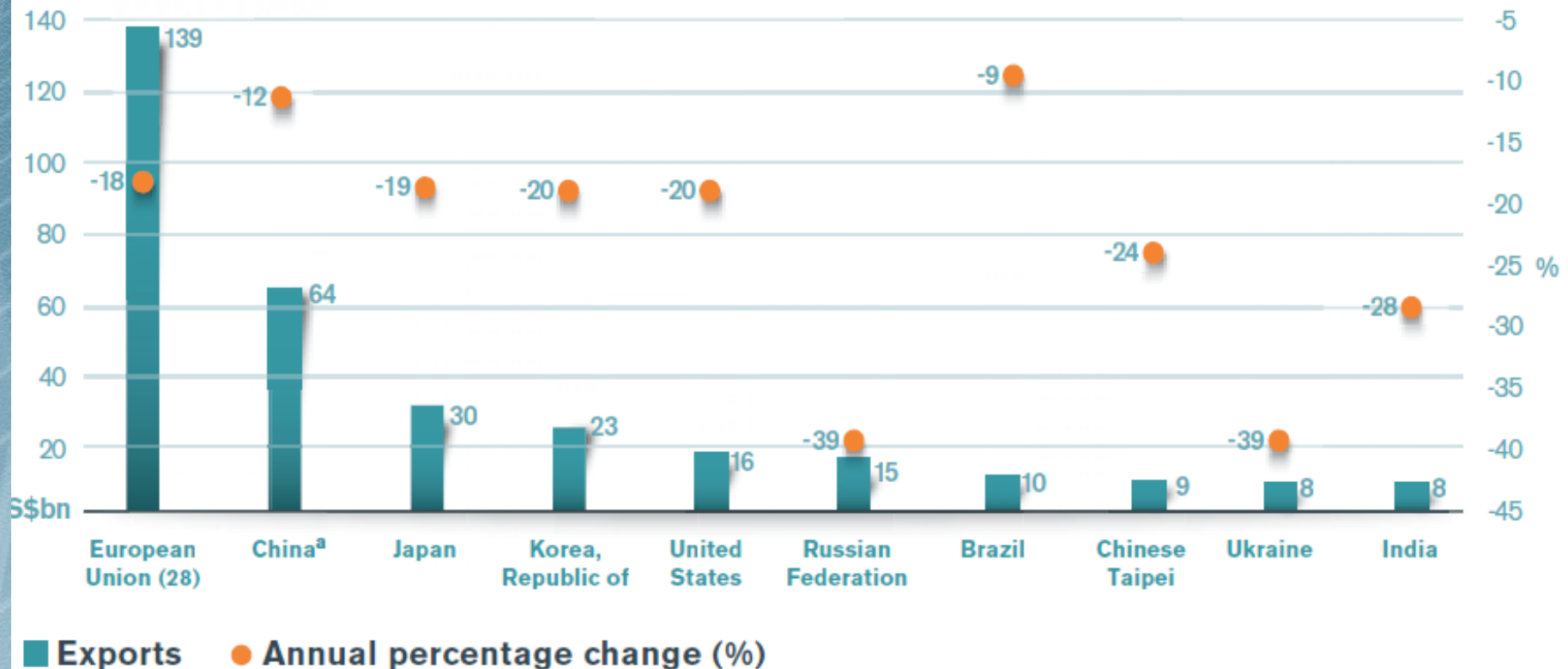
Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

Top ten exporters of fuels and mining products, 2015

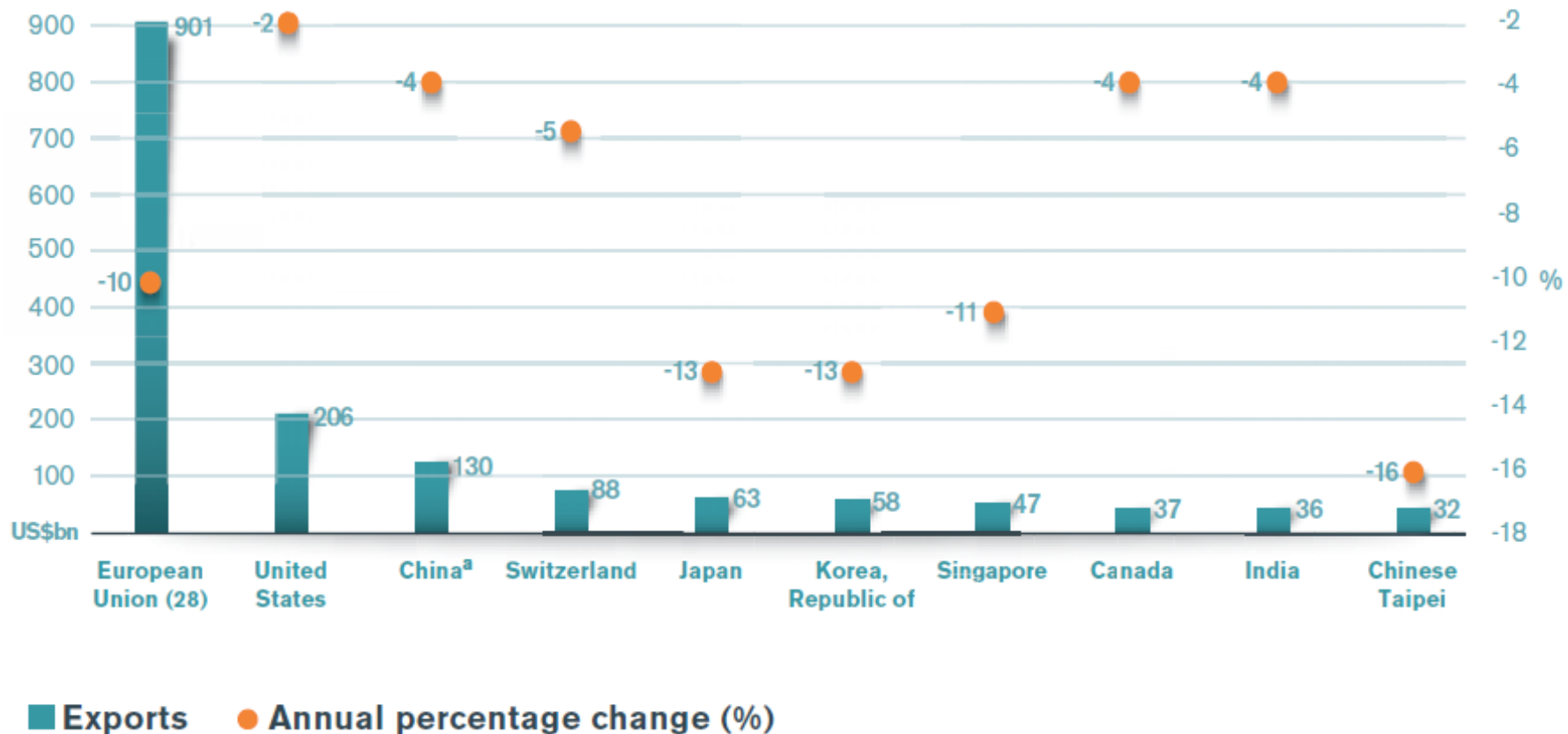
Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

Top ten exporters of iron and steel, 2015

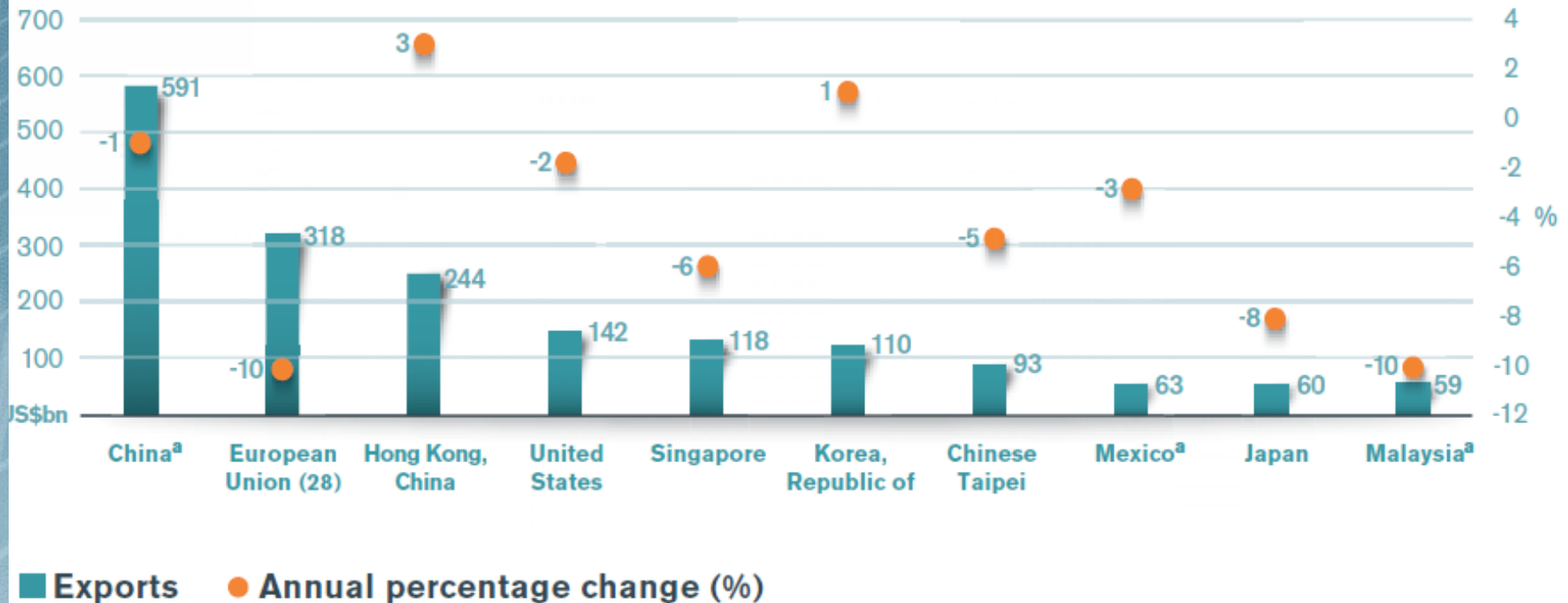
Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

Top ten exporters of chemicals, 2015

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

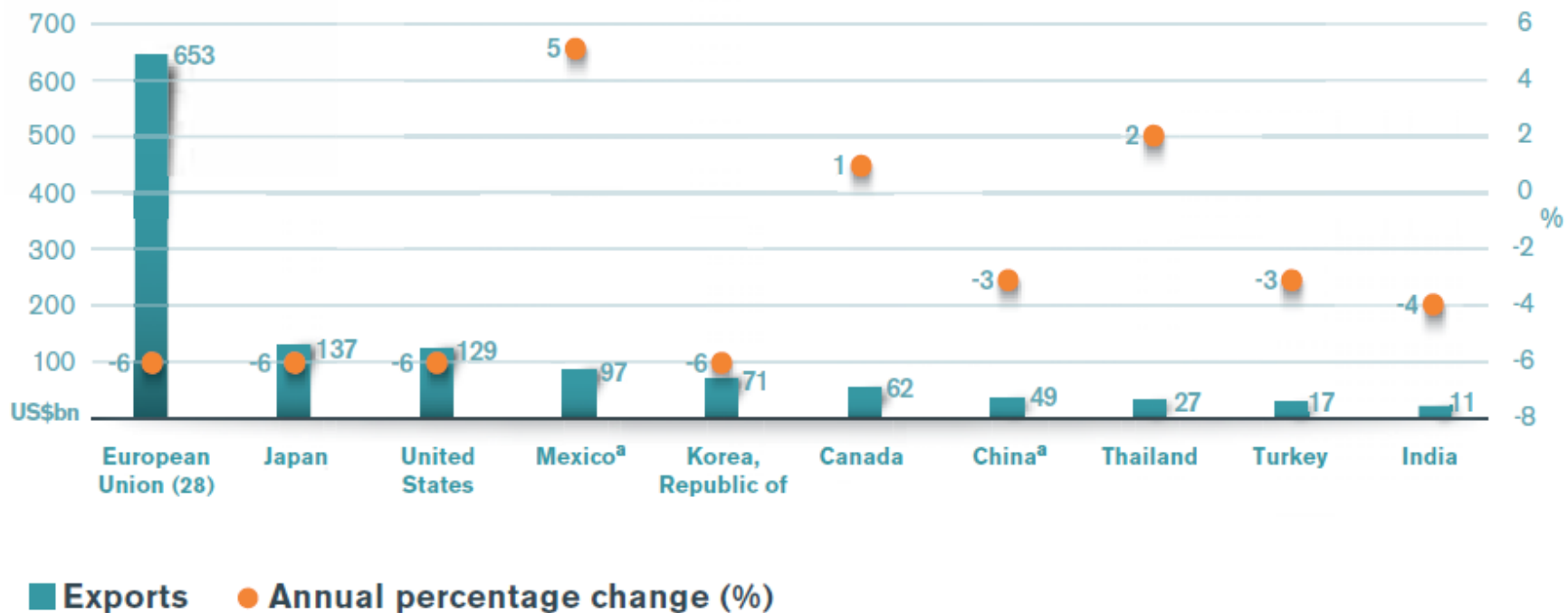
Top ten exporters of office and telecom equipment, 2015

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

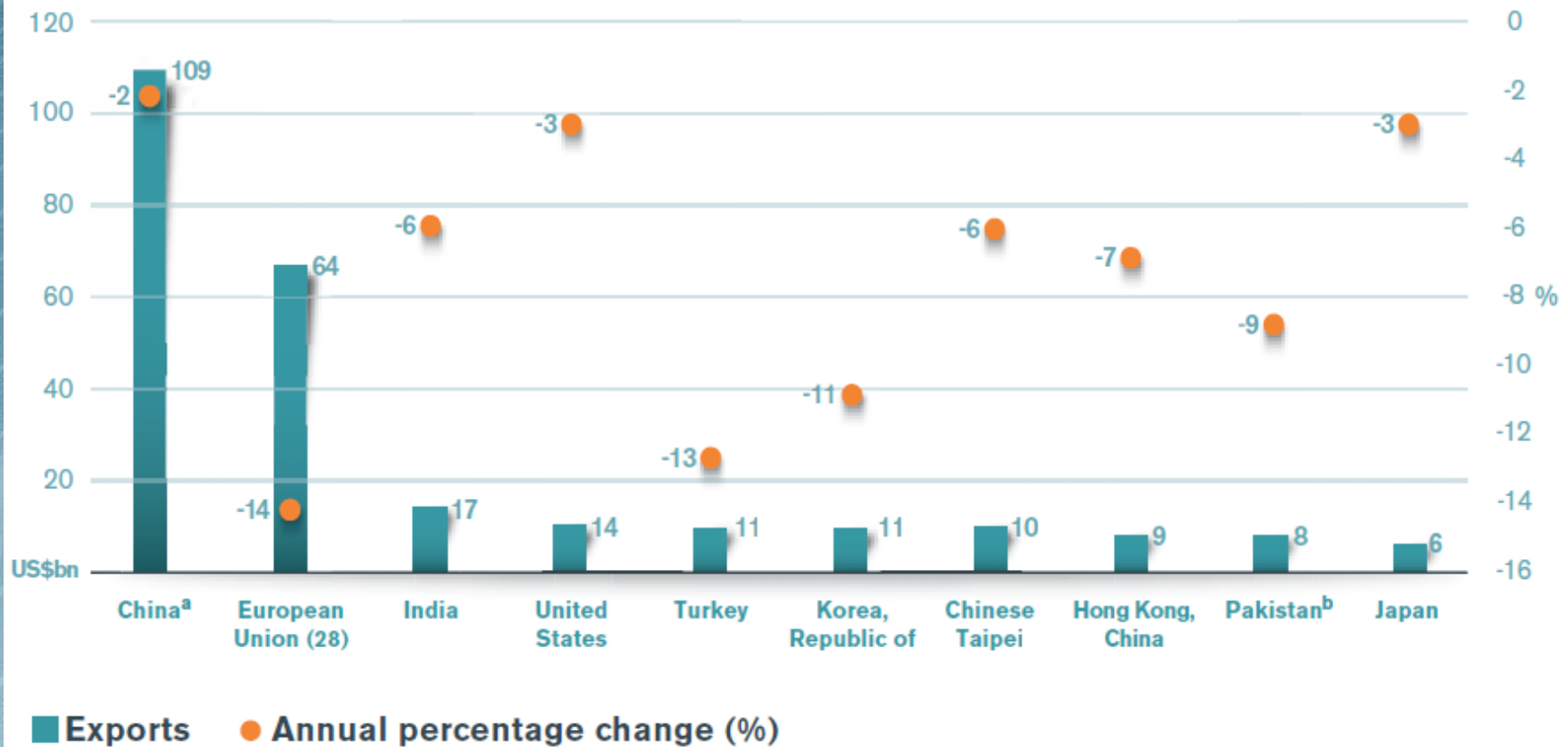
Chart 4.8.

Top ten exporters of automotive products, 2015

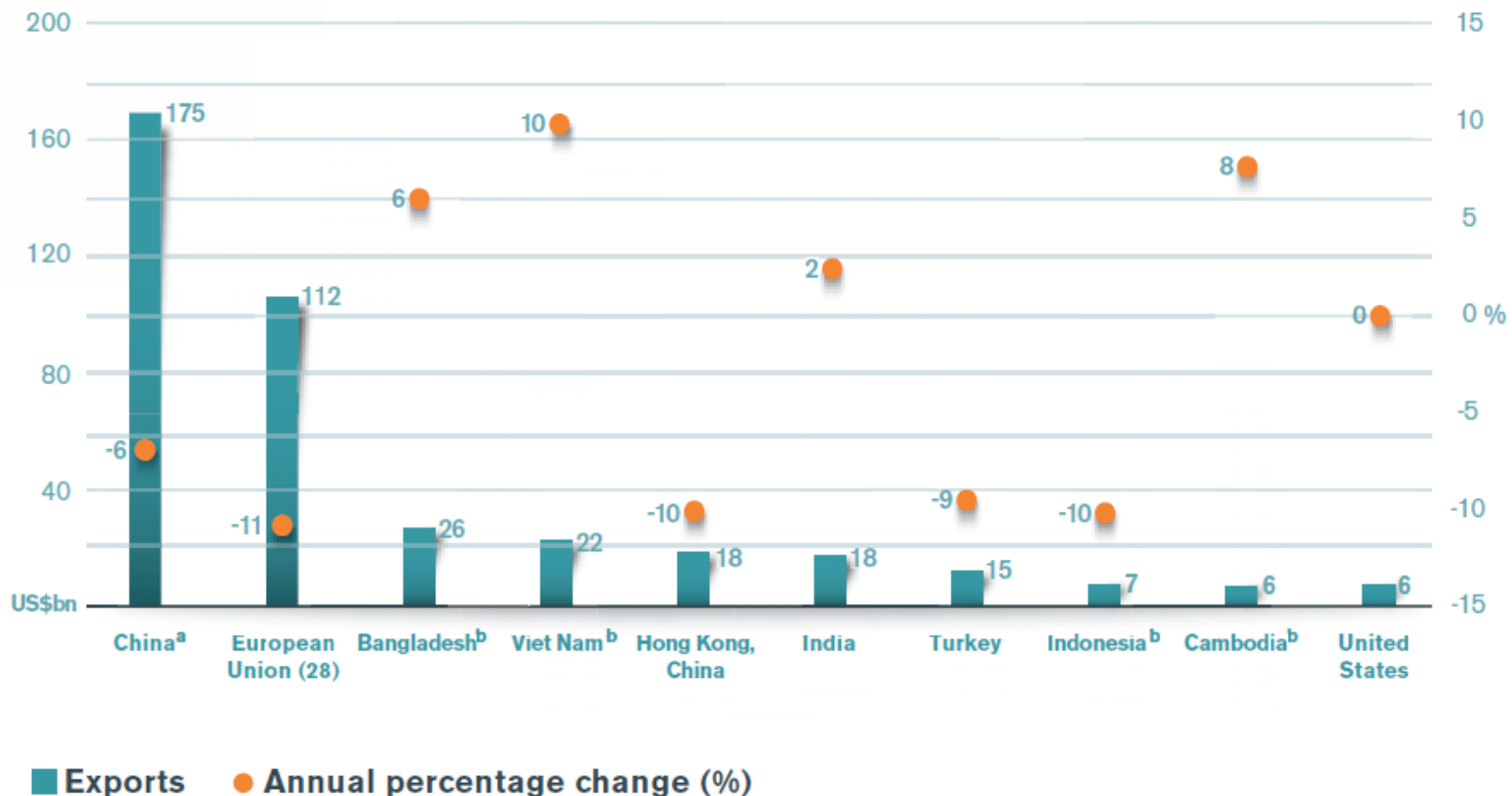
Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

Top ten exporters of textiles, 2015

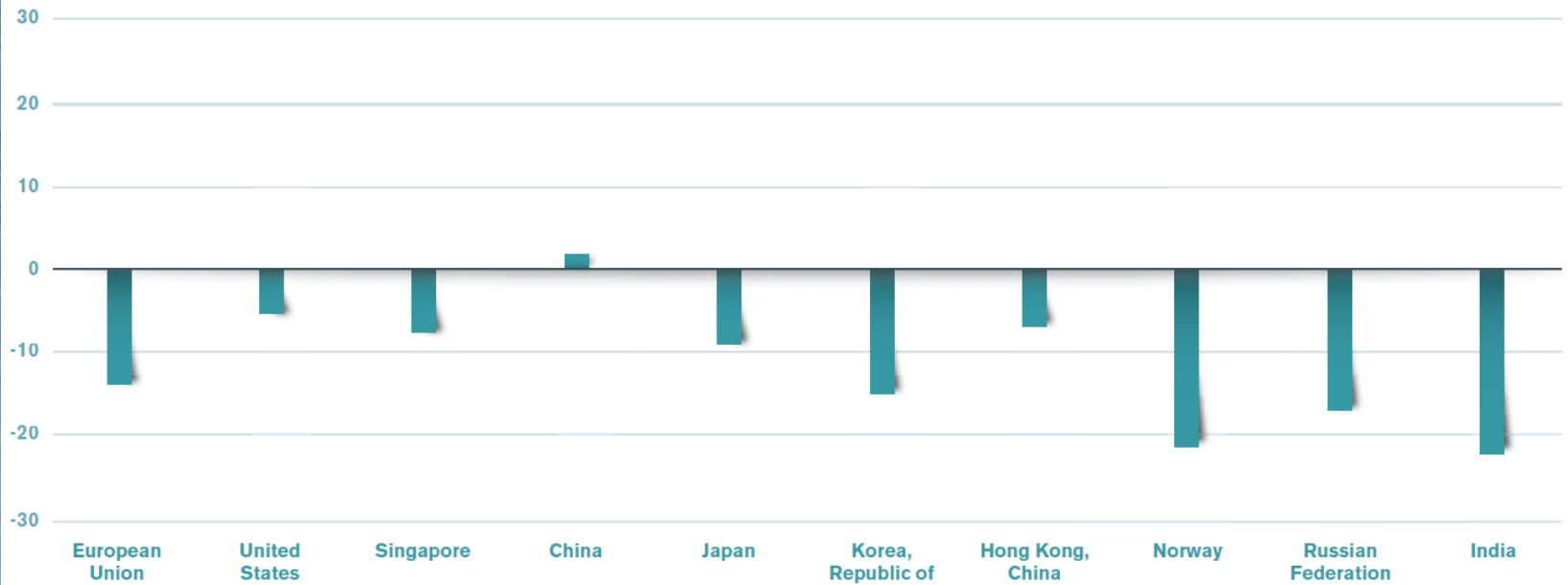
Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2015

Top ten exporters of clothing, 2015

Zastoupení zemí v exportu služeb v MO za rok 2015

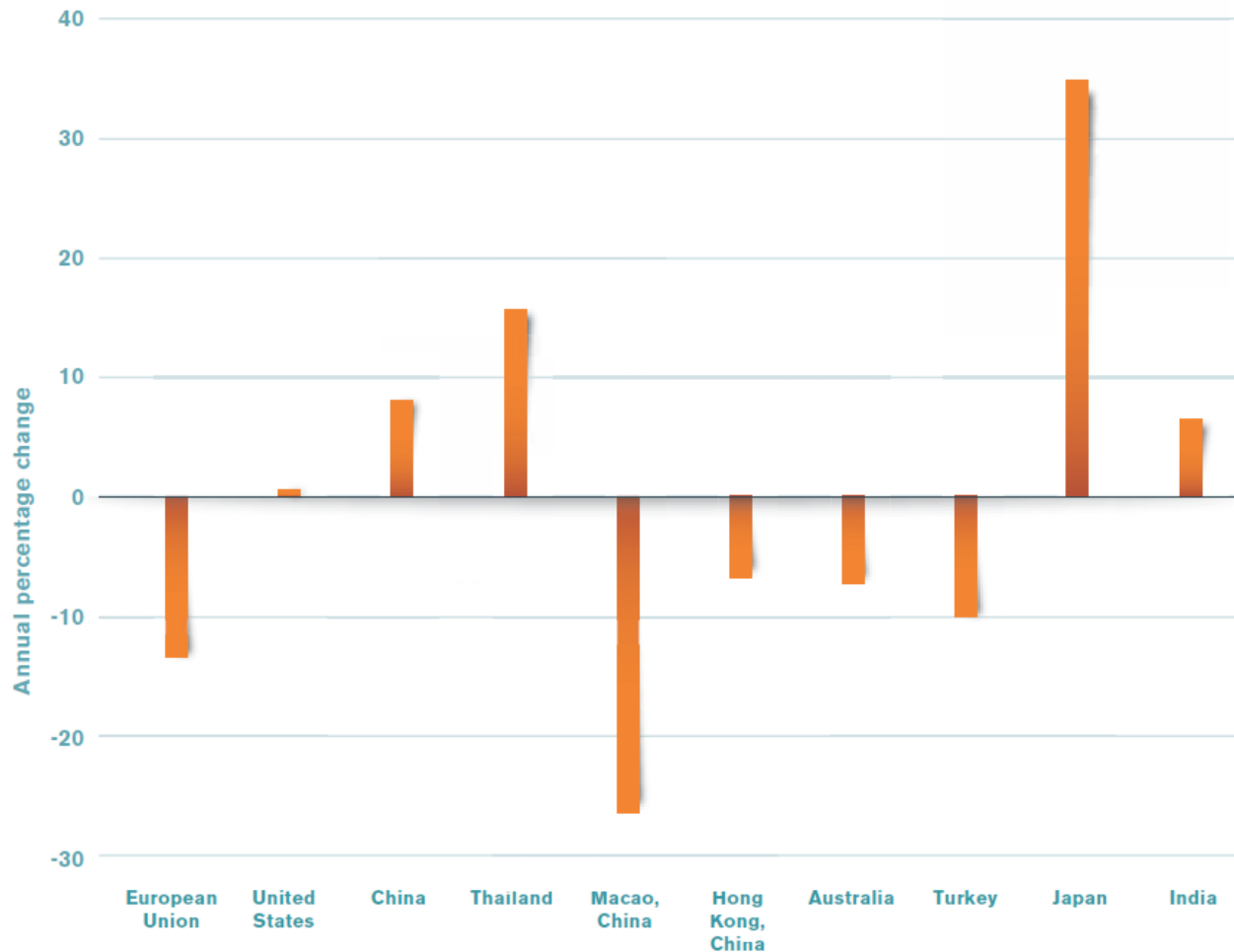
Leading transport exporters, 2015
(annual percentage change)

Source: WTO-UNCTAD-ITC estimates.

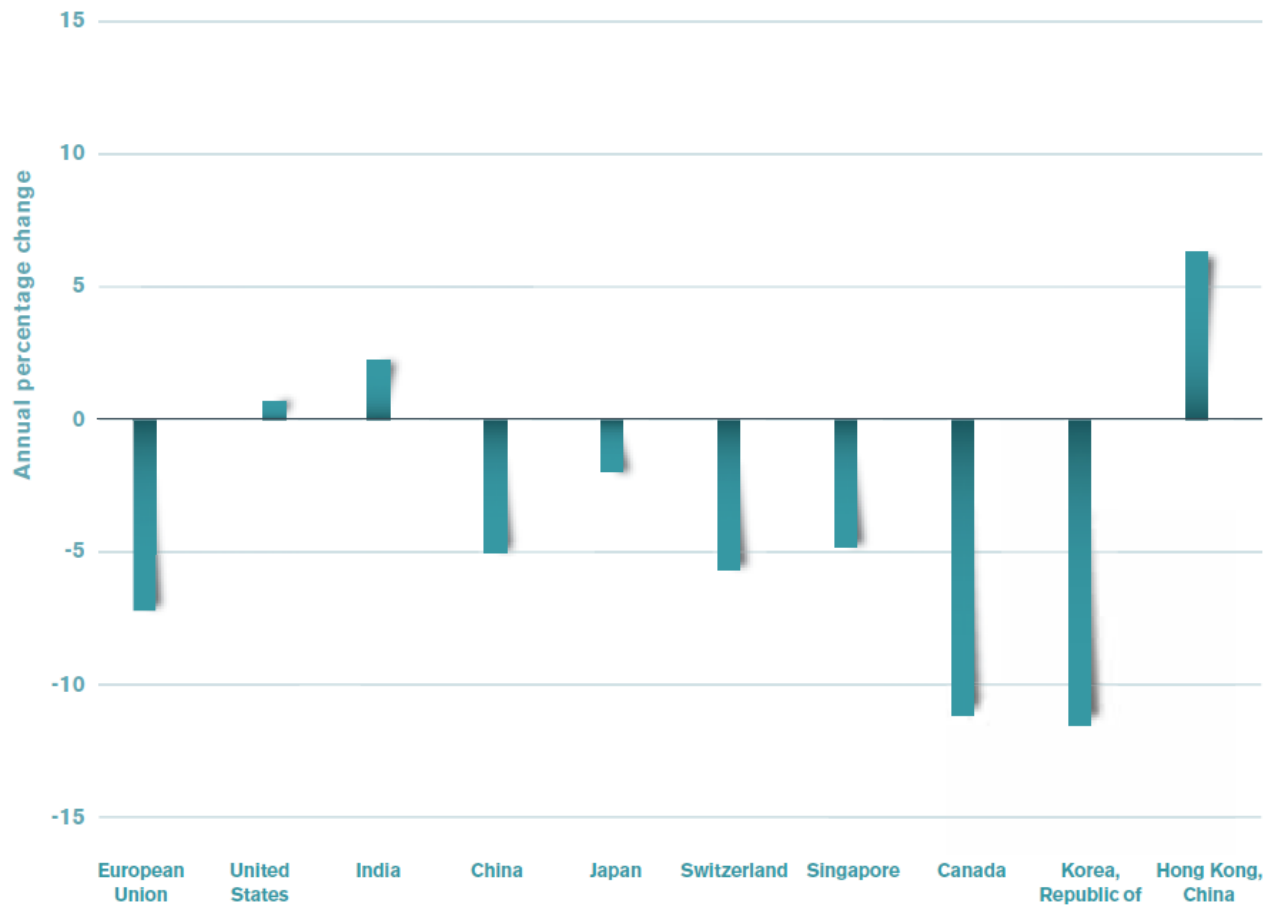
Zastoupení zemí v exportu služeb v MO za rok 2015

Leading exporters of travel, 2015
(annual percentage change)

Zastoupení zemí v exportu služeb v MO za rok 2015

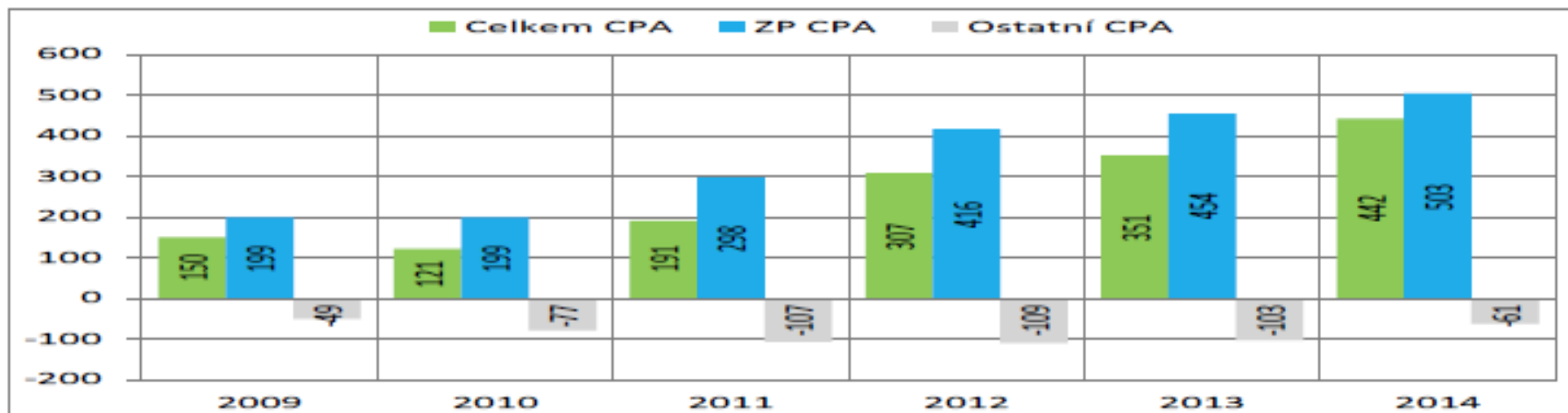
Leading exporters of other commercial services, 2015
(annual percentage change)

Source: WTO-UNCTAD-ITC estimates.

Mezinárodní obchod v ČR

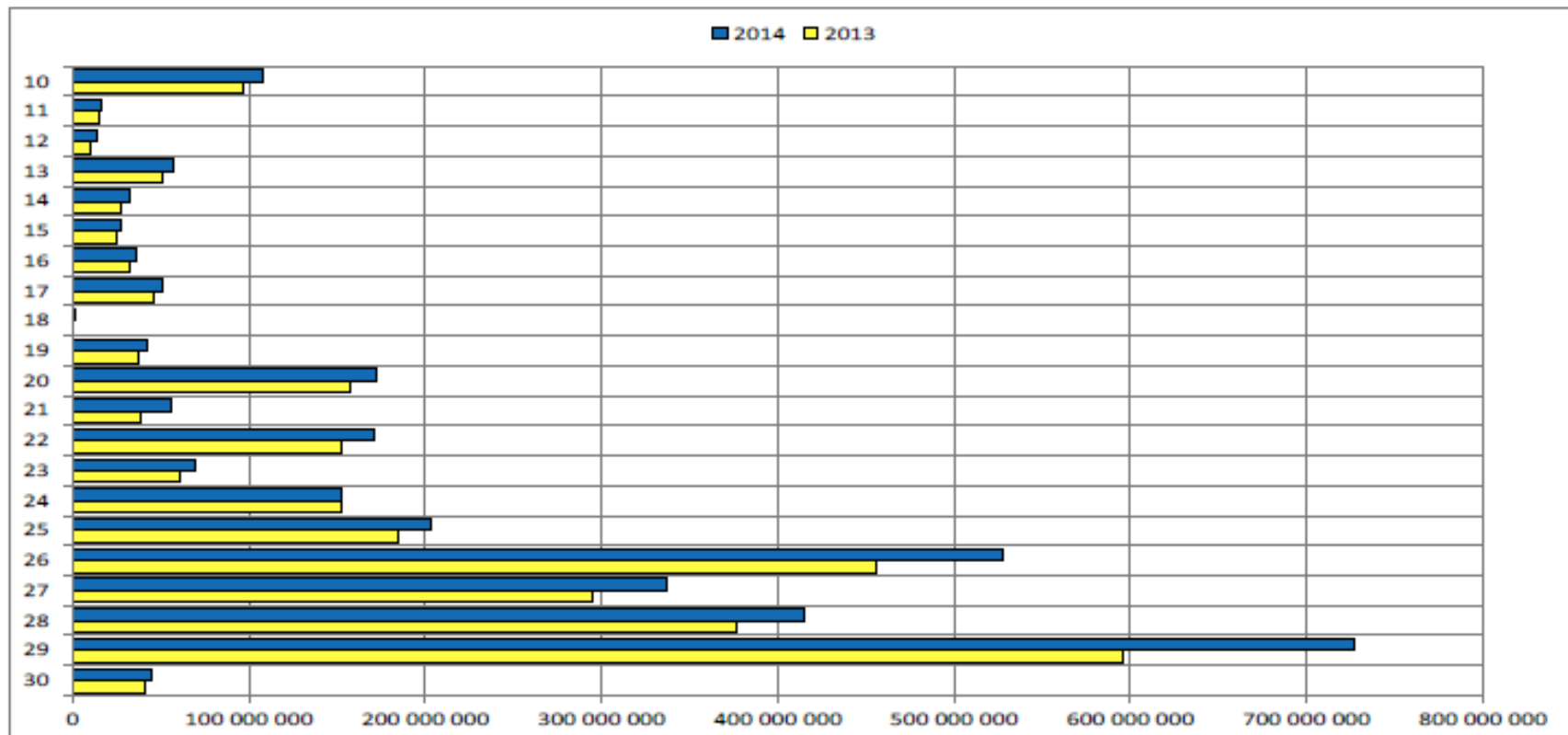
Graf 1.38 Saldo ZO (v mld. Kč)

Pramen: data ČSÚ, rok 2014 výpočty MPO

Vývoz zpracovatelského průmyslu dle NACE kódů

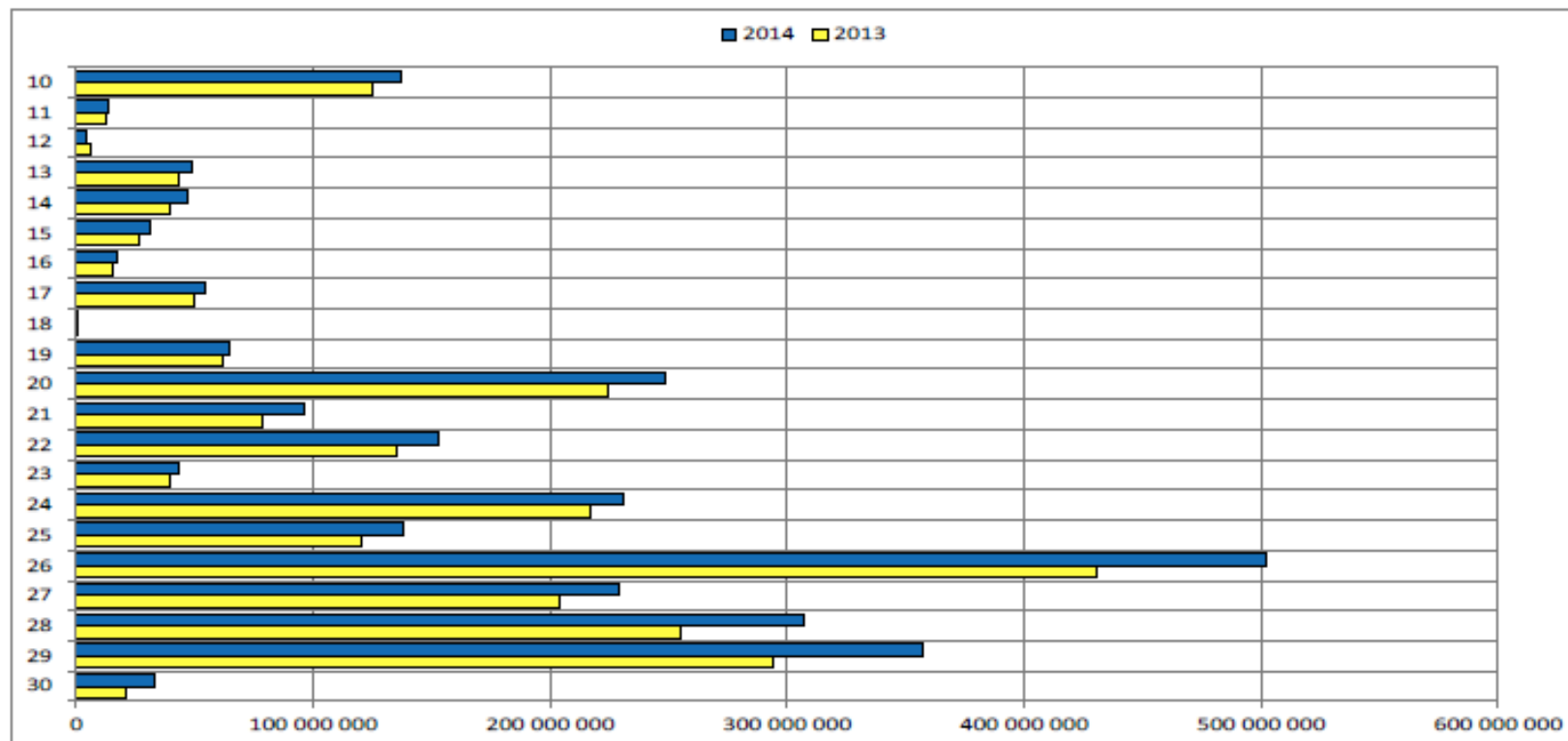
Graf 1.35 Vývoz výrobků ZP podle CPA v roce 2013 a 2014 (v tis. Kč)

Pramen: data ČSÚ, rok 2014 výpočty MPO

Dovoz zpracovatelského průmyslu dle NACE kódů

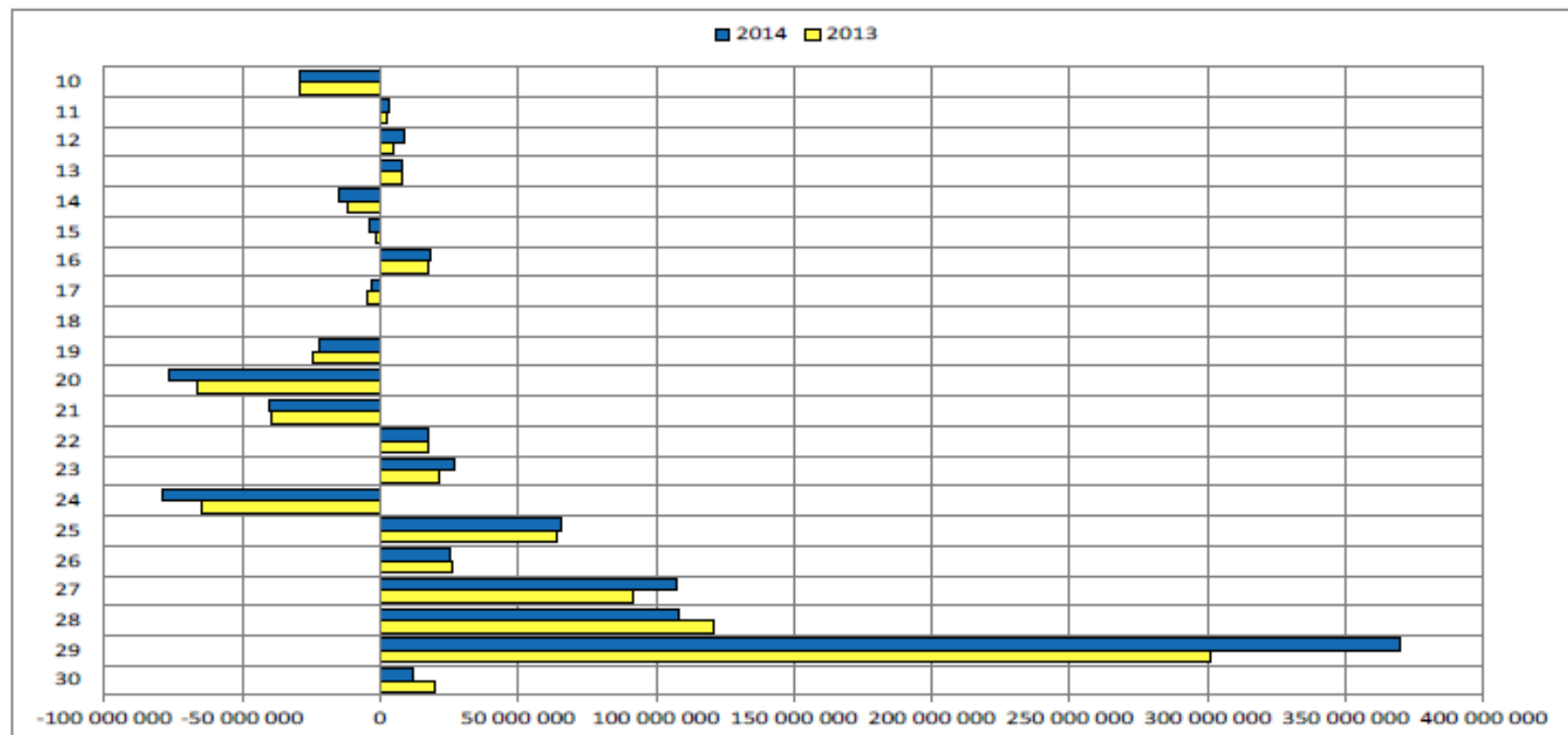
Graf 1.37 Dovoz výrobků ZP podle CPA v roce 2013 a 2014 (v tis. Kč)

Pramen: data ČSÚ, rok 2014 výpočty MPO

Saldo MO pro ČR za NACE kódy

Graf 1.39 Saldo výrobků ZP podle CPA v roce 2013 a 2014 (v tis. Kč)

Pramen: data ČSÚ, rok 2014 výpočty MPO

Pozn. Klíč k CZ NACE

Zpracovatelský průmysl podle CZ-NACE

SEKCE C – ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	
Oddíl	Název
10	Výroba potravinářských výrobků
11	Výroba nápojů
12	Výroba tabákových výrobků
13	Výroba textilií
14	Výroba oděvů
15	Výroba usní a souvisejících výrobků
16	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových a slaměných výrobků, kromě nábytku
17	Výroba papíru a výrobků z papíru
18	Tisk a rozmnožování nahraných nosičů
19	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů
20	Výroba chemických látek a chemických přípravků
21	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků
22	Výroba pryžových a plastových výrobků
23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
24	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárenství
25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
26	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení
27	Výroba elektrických zařízení
28	Výroba strojů a zařízení jinde neuvedených
29	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívesů a návěsů
30	Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení
31	Výroba nábytku
32	Ostatní zpracovatelský průmysl
33	Opravy a instalace strojů a zařízení

Pozn.: z důvodu ochrany důvěrných dat nejsou v publikaci uvedeny údaje za oddíly CZ-NACE 12+33

Literatura

1. Kubišta V. a kol.: Mezinárodní ekonomické vztahy, Nakl. Aleš Čeněk Praha, 2009, ISBN 978-80-7380-191-5
2. Svatoš M. a kol.: Zahraniční obchod teorie a praxe, Grada Publishing, 2009 ISBN 978-80-247-2718-0
3. WTO "World Trade Statistical Review 2015"
WTO Secretariat – veškeré snímky interpretující světový obchod
4. Panorama zpracovatelského průmyslu ČR 2014, MPO ČR